

GUVERNUL ROMÂNIEI
NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1
Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE
privind a doua plată parțială a contribuției financiare restante a României pentru anul 2019 la
programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA)

Secțiunea a 2-a
Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

România este stat membru al Agenției Spațiale Europene (ESA) din decembrie 2011. Contribuția financiară a României la ESA se suportă integral de la bugetul de stat, iar Agenția Spațială Română (ROSA) este autoritatea desemnată să reprezinte România în aplicarea Acordului, în conformitate cu legea nr.262/2011 pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile aferente.

Conducerea curentă a ESA este făcută de către Consiliul ESA, ce se întrunește trimestrial și este compus din cele 22 de state membre, iar conducerea la nivel superior se face de către Consiliul ESA la nivel ministerial ce se întrunește cu o periodicitate de 2-3 ani, unde delegațiile sunt conduse de către miniștrii însărcinați cu spațiul - de regulă miniștrii cercetării, științei, tehnologiei.

Modul de angajare și plată al contribuției financiare naționale către ESA este stabilit prin Legea nr. 262/2011 și prin Convenția ESA. Sunt două tipuri de contribuții:

Contribuția la programele obligatorii ale ESA este stabilită prin legea nr.262 din 07.12.2011 și se calculează ca proporție din venitul național net între cele 22 de state membre, României revenindu-i aproximativ 1% din bugetul total. Aceasta reprezintă costurile generale de administrare, programele de cercetare fundamentală și costurile asociate Centrului Spațial European din Guyana Franceză, fiind plătită anual conform legii menționate.

Contribuția pentru programele opționale ale ESA reprezintă cota de participare la fiecare dintre programele și misiunile spațiale multianuale ale ESA, selectate de România și aprobate în cadrul Consiliului ESA la nivel ministerial. Miniștrii din țările membre negociază și angajează participarea pe programe multianuale cu diverse durate și distribuții de costuri. În cazul României, cota de participare la fiecare dintre programele și misiunile spațiale multianuale ale ESA este de până la 1% din bugetul total pentru programe al ESA. Din derularea fiecărui program rezultă contribuțiile anuale ale României, care sunt calculate de ESA ulterior reuniunii Consiliului la nivel ministerial. După comunicarea de către ESA a contribuției anuale ale României, este elaborat proiectul Hotărârii Guvernului României.

Angajarea participării la programe de către România în cadrul Consiliilor ESA la nivel ministerial din anii 2012, 2014, 2016 și 2019 s-a făcut în limita sumelor prevăzute în memorandumurile de participare, creșterea graduală a nivelului contribuției datorându-se creșterii capacităților entităților

românești de a obține contracte în cadrul programelor ESA :

- Napoli (2012), Memorandum nr. 2523/17.10.2012, aprobat de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
- Luxemburg (2014), Memorandumul nr. 20/16648/I.M./02.12.2014, aprobat de către Prim-ministrul Guvernului României;
- Lucerne (2016), Memorandum 11238/22.11.2016, aprobat de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice;
- Sevilla (2019), Memorandum nr.5/7661/04.12.2019, aprobat de către Prim-ministrul Guvernului României.

Contribuția României la programele opționale ESA, calculată conform cu metodologia aplicată statelor membre prevăzută la art. XIII, pct. 2, din Convenția ESA, a fost repartizată astfel:

- 34.563.549 euro pentru anul 2018 (plată aprobată prin H.G. nr.1150/22.10.2021),
- 37.265.847 euro pentru anul 2019, (plată parțială în valoare de 2.836.451 euro aprobată prin H.G. nr.1150/22.10.2021),
- 25.965.916 euro pentru anul 2020,
- 32.677.172 euro pentru anul 2021.

Plata contribuției la programele opționale se face în baza facturilor emise de către ESA, în trei tranșe anuale, primele două tranșe reprezentând fiecare câte 40% din valoarea anuală a contribuției, iar cea de-a treia tranșă reprezentând 20% din valoarea anuală a contribuției.

Prin H.G. nr.1150/22.10.2021 a fost aprobată plata contribuției financiare restante pentru anul 2018, în valoare de 34.563.549 euro, adică 172.817.745 lei și plata parțială în valoare 2.836.451 euro, respectiv 14.182.255 lei a primei tranșe a facturii pentru anul 2019, în valoare de 14.906.338,8 euro.

Prin prezentul act normativ se va putea plăti suma de 19.800.000 lei, adică 3.960.000 euro reprezentând a doua plată parțială a contribuției financiare restante, pentru anul 2019, a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA).

Suma a fost stabilită în baza bugetului disponibil al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării din capitolul 53.01 "Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare", titlul 55 -Alte transferuri.

Facem precizarea că suma reprezentând contribuția României la Agenția Spațială Europeană reprezintă obligație de plată pentru statul român.

Începând cu 1 iulie 2018, din cauza neonorării obligațiilor de plată, România a pierdut dreptul de vot în cadrul Consiliului și Comitetelor de program ESA. În conformitate cu Convenția pentru înființarea unei Agenții Spațiale Europene, România va putea recupera dreptul de vot atunci când contribuția restantă nu va mai depăși contribuția stabilită pentru anul în curs.

Este pentru prima dată în istoria ESA, de la înființarea sa în 1975, când un Stat Membru ajunge în această situație. Cu toate acestea, ESA a continuat să încheie contracte cu entitățile românești care au câștigat licitațiile de proiecte și care în ultimii ani au devenit foarte competitive pe plan european și global. Astfel, în perioada 2018-martie 2021 au fost încheiate de către ESA un număr de 225 de contracte cu 72 de entități din România (institute, universități, IMM-uri, industrie), în valoare de 66.391.886 Euro. Pentru contribuția restantă, ESA a contractat un împrumut la bancă în vederea continuării programelor la care participă industria românească, împrumutul generând astfel, penalizări pentru România.

ESA funcționează după principiul "fair-return", adică contribuția financiară a României se poate returna aproape integral în țară sub formă de contracte încheiate între ESA și persoane juridice române, iar proprietatea intelectuală/industrială rămâne în custodia României.

Prin programele ESA s-a obținut un retur al contribuției naționale de 86%-91% pentru perioada în care contribuția a fost achitată, capacitățile naționale premînd creșterea la 96%, acesta fiind mult superior celui obținut în programele de cercetare-dezvoltare-inovare ale Uniunii Europene.

Participarea la programele ESA este în măsură să aducă valoare adăugată crescută atât în termeni economici cât și de recunoaștere și prestigiu pentru capacitățile științifice și industriale românești implicate. Sumele alocate prin ESA pot fi utilizate integral de către institutele de cercetare naționale, universități și companii de înaltă tehnologie românești pentru a permite accesul organizațiilor din România la tehnologiile din patrimoniul ESA în vederea dezvoltării și promovării de capacități naționale de cercetare, educaționale și industriale în domeniile spațial, aeronautic, securitate și domenii conexe.

2. Schimbări preconizate

Conform Convenției ESA, Art. XI, pct. 6b, un stat membru pierde dreptul de vot în cadrul Consiliului și Comitetelor de Program ESA atunci când suma arieratelor depășește valoarea contribuțiilor pentru anul financiar curent. Prin prezentul act normativ, se va aproba a doua plată parțială a contribuției financiare restante a României pentru anul 2019 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene, ceea ce nu va conduce la recăștigarea dreptului de vot al României în cadrul Consiliului și Comitetelor de program ESA, dar va confirma angajamentul țării noastre de a achita contribuțiile restante la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene.

3. Alte informații

Date fiind competențele materiale ale Guvernului demisionar, prezentul act normativ se încadrează în situațiile prevăzute la art.110 alin (2) și (4) din Constituție, deoarece, prin soluțiile propuse, reprezintă un act necesar de administrare a treburilor publice.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Teoriile economice subliniază corelarea directă dintre investițiile în cercetare-dezvoltare și dinamica producției per-capita în sistemul economic.

Beneficiile investiției publice în domeniul spațial, stabilite de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), se regăsesc într-o multitudine de domenii influențate pozitiv, astfel:

- noile produse și servicii create în urma acestor cercetări au caracter comercial de masă, de mare tehnicitate și un impact direct; totodată, induc așa numitele "efecte industriale indirecte" datorate contractelor atribuite industriei spațiale de către beneficiari din afara acestui sector;
- creșterea productivității/eficienței în diverse sectoare economice (agricultură, transporturi rutiere și aeriene, etc.), ca rezultat al exportării/utilizării tehnologiilor spațiale în aceste sectoare;
- creșterea economică regională și națională datorată tehnologiilor spațiale, inclusiv utilizarea acestora pentru reducerea sau evitarea unor costuri prin prevenirea și managementul dezastrelor.

Participarea României la programele ESA se bazează pe principiul "fair return", cu alte cuvinte, aceste sume vor fi utilizate exclusiv de întreprinderi și instituții de cercetare din România, selectate în sistem competițional de către ESA, și nu pot fi utilizate de entități din alte state membre ESA, spre deosebire de programul cadru pentru cercetare și inovare al UE - Orizont Europa în care acest principiu nu este aplicabil.

În consecință, investiția publică în participarea la programele ESA conduce la utilizarea resursei umane înalt calificate și a capacităților existente în România în cercetare și în industrii cu valoare adăugată foarte ridicată, care contribuie în domenii cheie ale modernizării României cum sunt dezvoltarea aplicațiilor spațiale pentru agricultură, mediu, transporturi, telemedicină, prevenirea, măsurarea și reducerea costurilor datorate dezastrelor. Participarea la aceste programe asigură dezvoltarea capitalului intelectual și utilizarea acestuia în beneficiul României.

Implementarea de către ESA a acestor programe asigură un management performant și un tratament egal și corect al tuturor întreprinderilor și instituțiilor românești participante și, totodată, coerența și sinergia cu alte programe și inițiative derulate la nivel european pentru domeniul spațial sau care urmează a fi lansate, cum sunt Programul Spațial al UE și clusterul "Digital, Industrie și Spațiu din cadrul Programului Cadru de Cercetare și Inovare al UE - Orizont Europa.

1.1 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2.1. Impactul asupra sarcinilor administrative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2.2. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Apartenența României la ESA conduce la importante garanții atât pentru nivelul cercetării-dezvoltării, cât și pentru industria națională de înaltă tehnologie care se va putea dezvolta stabil, cu garantarea de locuri de muncă pe termen lung.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Neplata în continuare a datoriilor și angajamentelor poate conduce la o decizie de rezolvare a acestui diferend în justiție, putând fi urmată de o eventuală excludere a României din ESA. Chiar și într-un astfel de scenariu, România va trebui să își achite obligațiile financiare.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mil lei (RON)

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7

1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri si servicii iii. Titlul 55.02 Contribuții și cotizații la organisme internaționale -Alte transferuri b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații - Nu este cazul.						
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ): a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ: b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect. De asemenea, prevederile prezentului proiect de act normativ nu se vor aplica retroactiv.					
1.1. Compatibilitatea actului normativ cu	Proiectul de act normativ nu se referă la acest					

legislația în domeniul achizițiilor publice	subiect.
2. Conformitatea proiectului de act normative cu legislația comunitară în cazul proiectului ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și / sau documente internaționale din care decurg angajamente	Legea Nr. 262, din 07.12.2011 pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile aferente, semnat la București la 20 ianuarie 2011, pentru aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene, semnată la Paris la 30 mai 1975, pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și Agenția Spațială Europeană privind protecția și schimbul de informații clasificate, semnat la Paris la 19 august 2002.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate: În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de internet a Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării în vederea acordării posibilității reprezentanților societății civile și ai entităților de cercetare-dezvoltare de a formula propuneri și observații.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Deoarece prevederile acestui act normativ sunt de interes pentru comunitatea științifică din România, s-a optat pentru mediatizarea acestuia pe pagina de internet a Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative, cu modificări ulterioare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente, cu modificări ulterioare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ

- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
 - c) Consiliul Economic și Social
 - d) Consiliul Concurenței
 - e) Curtea de Conturi
- Proiectul va fi supus avizării Consiliului Legislativ.

6. Alte informații - Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ
 Prezentul act normativ a îndeplinit procedura privind transparența prevăzută de Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
 Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații - Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente
 Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Alte informații - Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul *proiect de Hotărâre a Guvernului privind a doua plată parțială a contribuției financiare restante a României pentru anul 2019 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA).*

Ministru interimar al cercetării, inovării și digitalizării,

Barna TÁNCZOS

Avizăm favorabil:

Ministrul finanțelor

Ministru interimar al justiției

Dan VÎLCEANU

Lucian Nicolae BODE